

สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ (สพฉ.)

อาคารเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 84 พรรษา

88/40 หมู่ที่ 4 สาธารณสุข ซอย 6 ถนนติวานนท์

ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

โทรศัพท์ 0 2872 1669 โทรสาร 0 2872 1601- 6

www.niems.go.th www.facebook.com/niem1669

คู่มือสำหรับประชาชนในการช่วยชีวิต

ผู้ป่วยฉุกเฉิน

ที่มีภาวะหัวใจหยุดเต้นด้วยเครื่อง เอ อี ดี

สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ (สพฉ.)

1669

คู่มือสำหรับประชาชนในการช่วยชีวิตผู้ป่วยฉุกเฉิน
ที่ภาวะหัวใจหยุดเต้นด้วยเครื่อง AED

กองบรรณาธิการ :

คณะทำงานจัดทำมาตรฐาน คู่มือ และหลักส่สำหรับการช่วยชีวิตผู้ป่วยฉุกเฉิน
ที่ภาวะหัวใจหยุดเต้นด้วยเครื่องช่วยฟื้นคืนชีพหัวใจด้วยไฟฟ้าแบบ
อัตโนมัติ (AED) สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ

จัดพิมพ์และเผยแพร่โดย :

สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ (สพฉ.)

อาคารเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 84 พรรษา

88/40 หมู่ที่ 4 สารณสุข ซอย 6 ถนนติวานนท์

ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

โทรศัพท์ 0 2872 1669 โทรสาร 0 2872 1601-6

www.niems.go.th www.facebook.com/niem1669

ISBN : 978-616-7951-29-4

พิมพ์ครั้งที่ 1 : พ.ศ. 2559

จำนวนพิมพ์ : 10,000 เล่ม

พิมพ์ที่ : บริษัท ดรีมเื่องการพิมพ์ จำกัด

5/37-41 ถนนรองเมือง ซอย 5 แขวงรองเมือง เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
โทรศัพท์ 0 2214 4660 โทรสาร 0 2612 4509

บันทึก

บันทึก

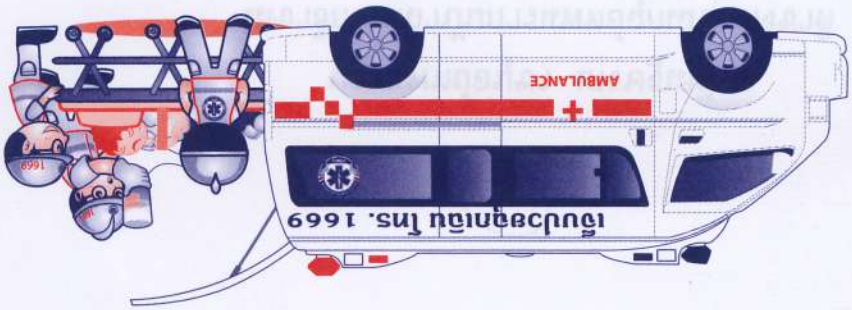

คู่มือสำหรับประชาชนในการช่วยชีวิตผู้ป่วยฉุกเฉิน
ที่มีภาวะหัวใจหยุดเต้นด้วยเครื่อง เอ อี ดี

จัดพิมพ์และเผยแพร่โดย
สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ (สพฉ.)

[illegible]

3	คำนำ
5	การแต่งคำขวัญ 1669
5	แนวทางการให้การช่วยเหลือจาก 1669
6	ระบบปฏิบัติการคอมพิวเตอร์
7	อาคารอเนกประสงค์
8	การช่วยเหลือผู้พิการ
9	การช่วยเหลือผู้พิการ
20	แผนผังอาคารอเนกประสงค์ 10 ชั้น
22	โครงการพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์ (ปี ๒๕๖๓)
23	เอกสารอ้างอิง
24	คำชี้แจงเกี่ยวกับการขอรับใบสำคัญวิชาชีพที่ 2/2559

(๒๔) นางสาวเพ็ญรุ่ง	บุญรักษ์	คณะทำงาน
ผู้จัดการงานพัฒนากำลังคนในระบบการแพทย์ฉุกเฉิน สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ		
(๒๕) นายพงษ์พิชญ	ศรีธรรมานุสาร	คณะทำงาน
ผู้จัดการงานบริหารเครือข่าย สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ		
(๒๖) นายอานนท์	ม่วงงาม	คณะทำงาน
ลูกจ้างอาวุโสงานรับแจ้งเหตุและสั่งการช่วยเหลือสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ		
(๒๗) นายวิฑูล	ศรีระโส	คณะทำงาน
ลูกจ้างอาวุโสงานรับแจ้งเหตุและสั่งการช่วยเหลือสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ		
(๒๘) นางสาวสิริมา	ใจปล้ำ	เลขานุการ
ผู้จัดการงานสาธารณภัย สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ		
(๒๙) วาที่ร้อยตรีกรินทร์	ศรีวัฒนบุรพา	ผู้ช่วยเลขานุการ
หัวหน้างานสารนิเทศและประชาสัมพันธ์		
(๓๐) นางสาวสุพัตรา	ลีเลิศ	ผู้ช่วยเลขานุการ
ลูกจ้างอาวุโสงานรับแจ้งเหตุและสั่งการช่วยเหลือสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ		
(๓๑) นายภูเบศ	พลอยสวัสดิ์	ผู้ช่วยเลขานุการ
ลูกจ้างอาวุโสงานรับแจ้งเหตุและสั่งการช่วยเหลือสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ		

ข้อ ๓ ให้คณะทำงานตามข้อ ๑ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) จัดทำคู่มือสำหรับประชาชนในการช่วยชีวิตผู้ป่วยฉุกเฉินที่มีภาวะหัวใจหยุดเต้นเฉียบพลันด้วยเครื่องฟื้นคืนคลื่นหัวใจด้วยไฟฟ้าแบบอัตโนมัติ (AED)
- (๒) จัดทำคู่มือให้คำปรึกษาการใช้เครื่อง AED สำหรับศูนย์รับแจ้งเหตุและสั่งการ
- (๓) จัดทำมาตรฐานในการให้มีเครื่อง AED ในพื้นที่สาธารณะที่มีความเสี่ยง
- (๔) จัดทำหลักสูตรมาตรฐาน ครู ก เพื่อการฝึกใช้เครื่อง AED
- (๕) จัดทำแนวทางวิเคราะห์จุดเสี่ยงเพื่อติดตั้งเครื่อง AED
- (๖) ติดตามประเมินผลการดำเนินงานตาม (๑) - (๕)

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๙

(นายอนุชา เศรษฐเสถียร)

เลขาธิการสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ

คำนำ

สถานการณ์ฉุกเฉิน เป็นสิ่งที่สามารถเกิดขึ้นได้โดยที่เราไม่ได้คาดการณ์ไว้ล่วงหน้า ซึ่งอาจเป็นอันตรายถึงชีวิต การให้ความช่วยเหลือต่อผู้ประสบกับสถานการณ์ฉุกเฉินจึงถือว่าเป็นสิ่งสำคัญพื้นฐานในการช่วยเหลือคนที่คุณรักหรือเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ท่านควรเรียนรู้เรื่องการแจ้งเหตุเพื่อขอความช่วยเหลือ การช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน รวมถึงการใช้เครื่อง เอ อี ดี (AED) ระหว่างที่ทีมกู้ชีพยังเดินทางไปถึง

อย่างไรก็ตามการใช้เครื่อง เอ อี ดี (AED) ในประเทศไทยถือเป็นเรื่องใหม่ สำหรับประชาชนที่จำเป็นจะต้องใช้เครื่องดังกล่าวควรดำเนินการช่วยเหลือภายใต้คำแนะนำของแพทย์หรือตามคำแนะนำจากผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินผ่านสายด่วน 1669 และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือฉบับนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับประชาชนทั่วไปให้นำไปปฏิบัติในการช่วยชีวิตผู้ป่วยฉุกเฉินที่มีภาวะหัวใจหยุดเต้นด้วยเครื่อง เอ อี ดี เพื่อเพิ่มโอกาสการรอดชีวิตของประชาชนที่หัวใจหยุดเต้นเฉียบพลันนอกโรงพยาบาลได้

นายแพทย์อนุชา เศรษฐเสถียร
เลขาธิการสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ

คำสั่งสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ

ที่ ๒ / ๒๕๕๙

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำมาตรฐาน คู่มือ และหลักสูตรเกี่ยวกับการช่วยชีวิตผู้ป่วยฉุกเฉิน
ที่มีภาวะหัวใจหยุดเต้นเฉียบพลันด้วยเครื่องฟื้นคืนคลื่นหัวใจด้วยไฟฟ้าแบบอัตโนมัติ (AED)

เนื่องจากคณะกรรมการจัดทำมาตรฐาน คู่มือ และหลักสูตรเกี่ยวกับการช่วยชีวิตผู้ป่วยฉุกเฉิน
ที่มีภาวะหัวใจหยุดเต้นเฉียบพลันด้วยเครื่องฟื้นคืนคลื่นหัวใจด้วยไฟฟ้าแบบอัตโนมัติ (AED) ได้มีมติในการประชุม
ครั้งที่ ๑/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๘ ให้เพิ่มผู้แทนจากสำนักสาธารณสุขฉุกเฉิน และผู้แทนกองสุขภาพ
ภาคประชาชน กรมสนับสนุนบริการสุขภาพเป็นคณะกรรมการ และเพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ
รวมทั้งปรับเปลี่ยนคณะกรรมการบางคนให้เหมาะสม เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิภาพต่อการ
ติดตามประเมินผลในการดำเนินงานมากยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติการแพทย์
ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๑ เลขาธิการสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ จึงออกคำสั่งไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกคำสั่ง สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ ที่ ๑๖๐/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม
พ.ศ. ๒๕๕๘

ข้อ ๒ แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำมาตรฐาน คู่มือ และหลักสูตรเกี่ยวกับการช่วยชีวิตผู้ป่วยฉุกเฉิน
ที่มีภาวะหัวใจหยุดเต้นเฉียบพลันด้วยเครื่องฟื้นคืนคลื่นหัวใจด้วยไฟฟ้าแบบอัตโนมัติ (AED) ดังรายนามต่อไปนี้

(๑) นายอนุชา	เศรษฐเสถียร	ที่ปรึกษา
เลขาธิการสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ		
(๒) นายสมาคมแพทย์โรคหัวใจแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์	ที่ปรึกษา	
สมาคมแพทย์โรคหัวใจแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์		
(๓) ว่าที่ร้อยตรีฉลอง	ทองแผ่	ที่ปรึกษา
ที่ปรึกษาเลขาธิการสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ		
(๔) นาวาอากาศเอกเฉลิมพร บุญสิริ	ประธานคณะกรรมการ	
สมาคมเวชศาสตร์ฉุกเฉินแห่งประเทศไทย		
(๕) นางวิภาดา	วิจิตรณาสถิตย์	รองประธานคณะกรรมการ
ผู้ช่วยเลขาธิการสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ		
(๖) นายสาหวุฒิ	เหราบัดย์	รองประธานคณะกรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักจัดระบบการแพทย์ฉุกเฉิน		

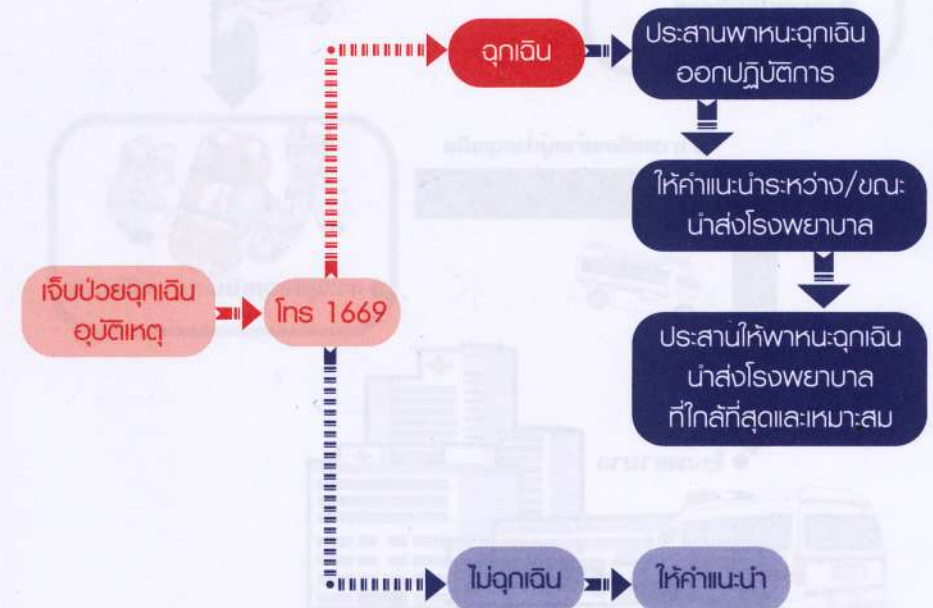
/ (๓) นายสุชาติ ...

การแจ้งเหตุฉุกเฉิน 1669

การแจ้งเหตุฉุกเฉิน ผู้แจ้งเหตุควรให้ข้อมูลดังนี้

1. ผู้ป่วย ผู้บาดเจ็บเป็นอะไร/มีอาการอย่างไร/รู้สึกตัว/รู้สติ
ตื่น พูดได้หรือไม่
2. ผู้ป่วยหรือผู้บาดเจ็บอยู่ที่ไหน
3. หมายเลขโทรศัพท์ของผู้แจ้งเหตุ
4. ชื่อผู้แจ้งเหตุ

แนวทางการให้การช่วยเหลือจาก 1669

เครื่องกระตุกหัวใจไฟฟ้าชนิดอัตโนมัติ (เอ อี ดี)

“เครื่องกระตุกหัวใจไฟฟ้าชนิดอัตโนมัติ” เอ อี ดี (Automated External Defibrillator, AED)

เป็นอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แบบพกพาชนิดหนึ่ง สามารถวินิจฉัยภาวะหัวใจเต้นผิดจังหวะที่เป็นอันตรายถึงชีวิต ชนิดเวนทริคูลาร์ฟิบริลเลชัน (ภาวะหัวใจห้องล่างเต้นแผ่วระรัว) และเวนทริคูลาร์แทคิคาร์เดีย (ภาวะหัวใจห้องล่างเต้นเร็วผิดปกติ) ได้โดยอัตโนมัติ และสามารถให้การรักษาด้วยการช็อกไฟฟ้ากระตุกหัวใจได้โดยใช้กระแสไฟฟ้าหยุดรูปแบบการเต้นของหัวใจที่ผิดจังหวะ เพื่อเปิดโอกาสให้หัวใจกลับมาเต้นใหม่ในจังหวะที่ถูกต้อง

ตู้เออีดี (AED)
ในที่สาธารณะ

ตัวอย่างเครื่องเออีดี (AED)

ปัจจุบันหากสังเกตให้ดีจะเห็นตู้กระจกเล็ก ๆ ติดตั้งอยู่ในที่สาธารณะ
ทั้งในและต่างประเทศ โดยมีอักษรใหญ่เขียนว่า AED

อาการฉุกเฉิน

อาการฉุกเฉินที่ควรแจ้งเหตุมีดังนี้

1. หหมดสติ ไม่รู้สึกตัว ไม่หายใจ
2. มีสิ่งแปลกปลอมอุดตันทางเดินหายใจ
3. หายใจเร็วและเหนื่อยหอบอย่างรุนแรง และหายใจมีเสียงดัง
4. ชักต่อเนื่องไม่หยุด
5. อาการชักในหญิงในตั้งครรภ์
6. งูพิษกัด และมีอาการหนังตาตกหรือหายใจลำบาก
7. ถูก/โดนไฟไหม้ ได้รับสารพิษ สัตว์มีพิษกัดต่อย
8. ได้รับบาดเจ็บที่ดวงตา และการมองเห็นลดลงฉับพลัน
9. เจ็บหน้าอกอย่างรุนแรง
10. แขนขาอ่อนแรงซีกเดียวอย่างฉับพลัน
11. ปวดท้องคลอດที่มีน้ำเดินร่วมกับมีเลือดออกทางช่องคลอด
12. บาดแผลโดนยิงที่ศีรษะ หรือลำคอ หรือหน้าอก หรือท้อง
13. บาดแผลโดนแทงที่ลำคอ หรือหน้าอก หรือท้อง
14. บาดแผลที่มีเลือดไหลออกปริมาณมาก และห้ามเลือดไหลไม่หยุด
15. มีอาการเหงื่อแตก ตัวเย็น จากการเสียเลือดมาก
16. บาดเจ็บจากอุบัติเหตุ เช่น อุบัติเหตุจราจร ตกจากที่สูง จมน้ำ ไฟฟ้าช็อต

หากผู้บาดเจ็บรู้สึกตัวหรือหายใจเองได้ให้จัดท่านอนตะแคง

พร้อมจัดท่าผู้บาดเจ็บนอนหงายราบบนพื้นแข็ง

“คุณ คุณ เป็นอย่างไรบ้าง”

พอที่จะปลุกคนหลับใหลได้ไหม ซึ่งอาจพูดว่า

ตรวจสอบว่าผู้บาดเจ็บสติหรือไม่ได้สติโดยถามที่หลังทั้งสองข้าง

2. ปฏิกิริยา กลืน

2

และเหมาะสม

1. ทีมกู้ชีพจะทำการส่งตัวจากผู้ป่วยช่วยเหลือ
2. อะไรที่ผู้ช่วยเหลือทำได้ทำให้ผู้ป่วย
3. ทีมกู้ชีพจะนำส่งผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลใกล้ที่สุด

เมื่อทีมกู้ชีพมาถึง

10. ส่งต่อ

10

การช่วยชีวิตฉุกเฉิน

1. ปลอดภัยไว้ก่อน

โดยตรวจสอบความปลอดภัยก่อนเข้าช่วยเหลือ ถ้าอยู่ใน
สถานการณ์ไม่ปลอดภัย เช่น ไฟฟ้าช็อต ไฟไหม้ ดึกกล่ม
ห้าม เข้าไปช่วยเหลือโดยเด็ดขาด

ตรวจสอบว่าผู้ช่วยหายใจหรือไม่ หากไม่รู้วิธีใส่ตัว
ไม่หายใจ หรือหายใจเฉื่อยชามาก ต้องรีบกดหน้าอก

4. ประเมินคุณภาพ

1. หากเครื่องเอ อี ดี (AED) แปลผลว่าไม่ต่อ
ช็อกไฟฟ้าหัวใจ ในกดหน้าอกต่อไป
2. หากเครื่องส่งใจช็อกไฟฟ้าหัวใจ ผู้ช่วยเหลือพบ
หรือตะโกนว่า “ถอยห่าง/ห้ามสัมผัสตัวผู้ป่วย”
3. กดปุ่ม ช็อกตามเครื่องส่ง

8. ปฏิบัติตามคำแนะนำของเครื่อง เอ อี ดี (AED)

9. กดหน้าอกต่อหลังทำการ ช็อกไฟฟ้าหัวใจแล้วทันที

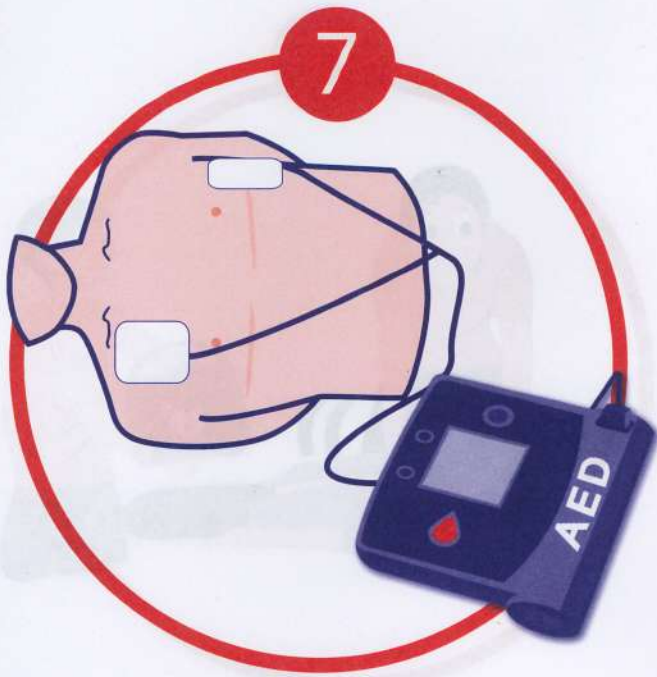

3. โทร 1669

เรียกขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น ซึ่งอาจพูดว่า
“ช่วยด้วย มีคนหมดสติ”
และโทร 1669 หรือให้คนอื่นโทรก็ได้
พร้อมกับนำเครื่อง เอ อี ดี (AED) มา

7. ถัดแผ่นนำไฟฟ้า

ติดแผ่นนำไฟฟ้าบริเวณใต้กระดูกไหปลาร้า
ด้านขวา และชายโครงด้านซ้าย (ตามภาพ)
หลังจากนั้นไม่สัมผัสตัวผู้ป่วย

5. กดหน้าอก

การกดหน้าอกทำตามขั้นตอนดังนี้

1. จัดทำให้ผู้ป่วยนอนหงายโดยผู้ช่วยเหลือนั่งคุกเข่า
อยู่ด้านข้างของผู้ป่วย
2. วางสันมือข้างหนึ่งตรงครึ่งล่างกระดูกหน้าอก.
3. วางมืออีกข้างวางทับประสานกันไว้ แขนสองข้าง
เหยียดตรง โดยให้แนวแขนตั้งฉากกับหน้าอกของผู้ป่วย

รูปประกอบการจัดโครงการ CPR ช่วยฟื้นคืนชีพ
เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2565

